

BEGROTING

2016

2016

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Bestuur	4
Missie en visie	4
Wat willen wij bereiken?	4
Wat gaan wij er voor doen?	4
Maatschappelijke effecten	5
3. De Participatiewet	6
Omschrijving	6
4. Intensieve dienstverlening	7
Omschrijving	7
Wat willen wij bereiken?	7
Wat gaan wij er voor doen?	7
Wat gaat het kosten?	7
5. Basisdienstverlening	10
Omschrijving	10
Onderdelen basisdienstverlening	10
5.1 Inkomensvoorziening	12
Wat willen wij bereiken?	12
Wat gaan wij er voor doen?	13
Wat gaat het kosten?	13
5.2 Minimabeleid	18
Wat willen wij bereiken?	18
Wat gaan wij er voor doen?	18
Wat gaat het kosten?	18
6. Organisatie	22
De huidige organisatie	22
Wat willen wij bereiken?	22
Wat gaan wij er voor doen?	23
Wat gaat het kosten?	24
I. Verplichte paragrafen	26
I.I Weerstandvermogen	27
I.II Risico's	27
I.II.I Financieel	27
I.II.II Bedrijfsvoering	28
II. Financiële overzichten en meerjarenbegroting 2016-2019	30
ISD Totaal	32
Aa en Hunze	38
Assen	44
Tynaarlo	50
Uitgangspunten begroting 2016	55
Beleidskaders en verordeningen	55

1. Voorwoord

De begroting van de Intergemeentelijke Sociale Dienst van de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo (ISD AAT) geeft onze huidige verwachting voor 2016 weer op het gebied van uitvoering van de Participatiewet, de diverse regelingen binnen de inkomensvoorziening en op het gebied van het minimabeleid.

Een begroting met veel onzekerheden. De ervaring leert immers dat wetgeving op het sociale domein elk jaar weer aangepast wordt. Ook weten we nu al dat de berekening van de budgetten die de gemeenten ontvangen ten behoeve van de uitvoering van de participatiewet gaat veranderen. Als laatste is de situatie op de arbeidsmarkt nog steeds moeilijk te voorspellen.

Ondanks deze onzekerheden legt deze begroting wel de financiële kaders voor 2016 vast.

Binnen deze kaders zorgen we er voor dat we:

- via preventie, intake en handhaving aan de juiste mensen een uitkering verstrekken;
- zoveel mogelijk mensen plaatsen in betaalde banen of weer naar school laten gaan;
- mensen die niet naar de arbeidsmarkt kunnen laten participeren in de maatschappij;
- inkomensondersteuning verstrekken aan mensen om mee te kunnen blijven doen.

Dit doen wij op een nieuwe manier. In 2014 hebben wij de businesscase voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet opgeleverd. In 2015 zullen wij onze werkwijze hier steeds meer op aanpassen. Dit doen wij samen met Alescon. Wij sluiten daarbij nadrukkelijk aan op de werkwijze van de gemeenten vanuit de brede Toegang. Omdat in deze nieuwe manier van werken onderscheid gemaakt wordt tussen de basis dienstverlening en de intensieve dienstverlening is de begroting voor 2016 ook alvast zo ingedeeld.

Deze nieuwe aanpak zorgt er voor dat we nog effectiever opereren, zodat we met minder middelen dezelfde of zelfs betere resultaten kunnen halen. Dat doen we snel, slim en simpel, zodat we zo efficiënt mogelijk zijn. Wij worden hierin niet altijd ondersteund door de wetgeving. Deze zorgt namelijk op onderdelen voor juist meer bureaucratie in de uitvoering.

Effectief en efficiënt werken kan alleen als wij goed samenwerken. Dat doen wij natuurlijk met onze drie gemeenten, Alescon en de Kredietbank. Daarnaast werken wij ook nauw samen met werkgevers, onderwijspartners, welzijn- en zorgpartijen en diverse vrijwilligersorganisaties. In de arbeidsmarktregio werken we intensief samen met andere gemeenten, UWV en SW-bedrijven.

Wat dit betekent op de diverse onderdelen staat in deze begroting. Via de tussentijdse rapportages zullen we er voor zorgen dat u op de hoogte blijft van de laatste ontwikkelingen.

Arjan Schonewille
Directeur

A.M. Schonewille
Directeur

2. Bestuur

Missie en visie

Onze uitgangspunten hebben wij vertaald in een missie en een visie. Onze missie en visie helpen ons om onze ambities, verwachtingen, afspraken en doelen scherp voor ogen te hebben. Onze missie is: "Wij zorgen ervoor dat onze klanten direct op weg gaan naar werk!". Deze missie heeft geen betekenis zonder een visie. Onze visie is opgebouwd uit vier bouwstenen:

Wat willen wij bereiken?

Het resultaat van onze inspanningen zal zijn dat wij mensen vanuit een uitkerings situatie laten uitstromen naar betaald werk. (kwetsbare) Jongeren moeten zo snel mogelijk terug naar school en/of van school naar betaald werk gaan. Wij willen mensen met een beperking laten uitstromen naar afspraakbanen. Conform ons aandeel in de landelijke taakstelling zal een aantal mensen een baan aangeboden krijgen in het kader van de nieuwe voorziening beschut werk. Daarnaast zal een vast te stellen doelgroep actief moeten blijven of worden in de vorm van arbeidsmatige dagbesteding. De huidige Wsw-ers blijft werk geboden worden, waarbij een zo groot mogelijk deel (via begeleid werken of detacheringen) aan de slag is bij reguliere werkgevers. Mensen met een bijstandsuitkering zonder perspectief op betaald werk zullen maatschappelijk actief worden (en/of een tegenprestatie voor hun uitkering leveren).

Klanten en partners

Uitkeringsgerechtigden zijn zo snel en zo veel mogelijk actief via werk. Zodra zij zich melden starten zij met de ontwikkeling van hun vaardigheden en verdien capaciteit. Zij zijn daarbij verantwoordelijk voor hun eigen ontwikkeling. Dat leidt in de eerste plaats tot een betere uitgangspositie voor het zoeken naar werk. In de tweede plaats leidt dit tot een beter zicht op hun kwaliteiten en beperkingen.

Wij zorgen voor voldoende werkontwikkelmogelijkheden door partnerschappen aan te gaan met bedrijven en sociale ondernemingen in onze regio en door te zorgen voor aanvullende vormen van werk waar dat nodig is.

Medewerkers

Wij zijn een betrouwbare partner voor de verschillende organisaties en platforms die binnen onze omgeving actief zijn. Dat betekent dat wij:

- aansluiten bij de werkgevers in onze regio, waar wij voor verschillende groepen werkzoekenden afspraken maken;
- een voortrekkersrol spelen in onze arbeidsmarktregio en het Werkbedrijf;
- een eenduidig werkproces inrichten waarbij wij aansluiten bij de geïntegreerde ondersteuning van mensen met meervoudige problematiek en bij de manier waarop gemeenten dat hebben georganiseerd: binnen de lokale toegang en binnen de sociale teams.
- indien wenselijk initiëren, organiseren en/of subsidiëren wij activeringsprojecten in het kader van de maatschappelijke participatie en/of de tegenprestatie.

Maatschappij

Onze dienstverlening is open en gericht op samenwerking. De activiteiten en ondersteuning vanuit andere levensgebieden verbinden wij met de dienstverlening van onze uitvoeringsorganisatie, er is dus sprake van een integrale klantbenadering. Wij lichten onze omgeving goed voor en betrekken deze bij ontwikkelingen. Uiteraard zijn wij maatschappelijk betrokken en hebben hierin een voorbeeldfunctie.

Bestuur

Door een effectieve en efficiënte uitvoering van de Participatiewet blijven wij binnen de Rijksmiddelen. Wij handelen daarom rendementsgericht en zijn van toegevoegde waarde. Dat wil zeggen dat wij door de juiste inzet van middelen een zo hoog mogelijke opbrengst willen behalen. De financiële doelstelling is dat er een positief rendement wordt gehaald. Dat wil zeggen dat de opbrengst (niet-uitgegeven uitkeringen) hoger is dan de kosten. Voor 2016 sluiten wij met de gemeenten een prestatieovereenkomst. In deze prestatieovereenkomst worden samen met de uitvoeringsorganisatie nadere afspraken gemaakt over de te behalen doelstellingen, de tijd voor het bereiken van die doelstellingen en de daarbij horende beschikbare middelen.

Wat gaan wij er voor doen?

Doelstellingen realiseren en ambities halen doen wij langs twee lijnen: door instroom te beperken en de uitstroom te bevorderen.

Uitstroombevordering is het toeleiden van klanten naar werk, school of ondernemerschap. De focus ligt niet alleen op volledige uitstroom, maar ook op gedeeltelijke uitstroom, waarbij de verdien capaciteit van de klant volledig wordt benut. Hiervoor worden diverse instrumenten ingezet en partnerschappen aangegaan met bedrijven en werkontwikkelorganisaties.

Daar waar nodig wordt handhaving ingezet zoals fraudeopsporing en hanteren wij lik-op-stukbeleid (boetes en maatregelen) om misbruik van de uitkering zo effectief mogelijk te bestrijden. Onze doelstelling is om door uitstroombevordering € 7.5 miljoen te besparen op de uitkeringskosten.

Instroombeperking is het voorkomen van onterechte aanvragen, maar ook door er voor te zorgen dat alleen de rechthebbenden een uitkering ontvangen. Door preventie, door streng aan de poort te zijn en door een lik-op-stukbeleid te voeren is onze doelstelling om € 6.5 miljoen te besparen op de uitkeringskosten.

Maatschappelijke effecten

Naast de invoering van de Participatiewet zijn de gemeentelijke taken op het gebied van welzijn en (jeugd-)zorg fors uitgebreid. Er is sprake van een brede opgave voor gemeenten waarin zij de ondersteuning van burgers op verschillende leefgebieden organiseren. Wij hebben een duidelijke positie binnen het sociaal domein. Zo dragen wij door middel van de inkomens- en participatie-intake en binnen de basisdienstverlening bij aan het brede ondersteuningsplan voor gezinnen. Wij sluiten hierbij direct aan op de manier waarop gemeenten de toegang hebben georganiseerd en de wijkteams hebben vormgegeven. Het gaat daarbij om een integrale klantbenadering (met afstemming op andere levensgebieden).

3. De Participatiewet

Omschrijving

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. De wet is bedoeld om meer inwoners, ook inwoners met een beperking, naar regulier werk te begeleiden, dan wel om ze op andere manieren mee te laten doen in de samenleving. De Participatiewet is één van de drie decentralisaties in het sociale domein.

De doelgroepen

Inwoners verschillen binnen ons werkgebied. Dat heeft gevolgen voor de doelen die je kunt realiseren, voor de manier waarop wij de inwoners willen ondersteunen en voor de ambities die wij voor verschillende groepen inwoners hebben. Onze centrale ambitie in dit kader is "Participeren is de norm, werken het doel".

Doelgroep % verdien capaciteit	Doel	Ambitie
0-30	Meedoen	Maatschappelijke participatie
30-50	Meedoen en bijdragen	Maatschappelijke participatie Beschut werk
50-80	Werken leer je door te werken	Arbeidsparticipatie (incl. afspraakbanen)
80+	Aan de slag	Arbeidsparticipatie
Jongeren	Leren werkt	Aansluiting school en arbeidsmarkt
Zelfstandigen	Onderneem het	Zelfstandig ondernemerschap

Hierbij is het goed om te bedenken dat dit een globale indeling is, waarbij de grenzen niet altijd scherp te trekken zijn. Voor een groot deel van de uitkeringsgerechtigden heeft de indeling een tijdelijk karakter en komt deze voort uit persoonlijke omstandigheden en omgevingsfactoren. Bij een klein deel van de uitkeringsgerechtigden ligt de loonwaarde structureel onder de 100%. Dat zijn mensen met een beperking. Voor deze groep zijn er specifieke instrumenten in de Participatiewet opgenomen.

Naar een nieuwe uitvoeringsorganisatie

De Drentsche Aa gemeenten hebben de uitvoering van de Participatiewet bevestigd bij één uitvoeringsorganisatie, die op 1 januari 2016 ervoor zorgt dat zoveel mogelijk mensen actief deelnemen aan de samenleving tegen de laagst mogelijke kosten.

Voor de uitvoering van de Participatiewet onderscheiden wij een aantal doelgroepen. Wij doen dat grotendeels op basis van de verdien capaciteit van mensen. De benutting en het te gelde maken van die verdien capaciteit op de arbeidsmarkt is de belangrijkste opgave bij de uitvoering van de Participatiewet.

De focus van Werkplein Baanzicht ligt op de doelgroepen met een verdien capaciteit boven de 50% van het wettelijk minimumloon waarbij de doelgroep jongeren als prioritair wordt aangemerkt. Voor de doelgroep met een verdien capaciteit onder de 50% is maatschappelijke participatie in samenwerking met zorg- en welzijnsorganisaties het hoogst haalbare.

Zoveel mogelijk door middel van werk, waar dat niet kan door middel van andere vormen van maatschappelijke participatie. Deze uitvoeringsorganisatie wordt gevormd door de huidige ISD en de Werkwinkel van Alescon en vormt daarmee een schakel tussen doelgroep van de Participatiewet en werkgevers, maatschappelijke organisaties, regionaal Werkbedrijf en de gemeentelijke toegang.

De nieuwe uitvoeringsorganisatie bestaat uit een aantal onderdelen en daarmee verschillende vormen van dienstverlening:

- de intensieve dienstverlening (H. 4)
- de basis dienstverlening (H. 5)
- gemeentelijk minimabeleid (H.6)

4. Intensieve dienstverlening

Omschrijving

De intensieve dienstverlening is de dienstverlening die wij bieden aan alle uitkeringsgerechtigden voor wie een positie op de arbeidsmarkt binnen twee jaar haalbaar is. Doel van die dienstverlening is om mensen te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun vaardigheden en hun loonwaarde, hun arbeidsmarktpositie te verbeteren en daarmee het vinden van een betaalde baan mogelijk te maken.

Ten aanzien van de doelgroepen die intensieve dienstverlening ontvangen, hanteren wij een aantal uitgangspunten:

- De focus ligt op de doelgroep die binnen maximaal twee jaar door kan stromen naar betaald werk.
- Degenen die zijn aangewezen op werk in een beschutte omgeving bieden wij de nieuwe voorziening beschut werk. Hierin nemen we ons aandeel in de landelijke aantallen.
- Degenen die zijn aangewezen op de afspraakbanen (mensen met een beperking en arbeidsvermogen) ondersteunen wij bij het vinden van werk. Wij sluiten aan bij de afspraken in de arbeidsmarktregio Groningen/Noord-Drenthe (en het regionale Werkbedrijf).
- Voor kwetsbare jongeren hanteren wij een geïntegreerde aanpak, samen met onderwijsinstellingen en bedrijven.
- Bestaande Wsw-ers blijven wij werk bieden en (waar mogelijk) ontwikkelen naar "buiten".

Systematiek Participatiebudget

In het kader van de decentralisaties is met ingang van 1 januari 2015 de Wet participatiebudget ingetrokken. De participatiemiddelen en de middelen voor de Wsw worden voortaan via een integratie-uitkering Sociaal domein van het gemeentefonds aan de gemeenten toegekend. De middelen van de integratie-uitkering Sociaal domein zijn voor de gemeente geheel vrij besteedbaar voor alle gemeentelijke taken. Met de Drentsche Aa gemeenten is overeengekomen om alle vormen van loonkostensubsidies ten laste te brengen van het Inkomensdeel. Dat betekent dat de incidentele subsidies op grond van Concurrentie compensatie regeling werkgevers (CCW) gefinancierd wordt uit het Inkomensdeel in plaats van het Participatiebudget.

Wat willen wij bereiken?

Ons doel is dat zoveel mogelijk mensen vanuit de uitkering aan het werk (of naar school) gaan. Dat kan op verschillende manieren. Deze zijn onder andere afhankelijk van het feit of men een beperking heeft of

niet. Onze doelstelling is om door uitstroom vanuit de intensieve dienstverlening € 6,5 miljoen te besparen op de uitkeringskosten. Dit gebeurt door uitstroom zonder subsidie, uitstroom met incidentele subsidie of uitstroom door structurele subsidie (waaronder afspraakbanen).

Wat gaan wij er voor doen?

Wij bieden ondersteuning bij werk, re-integratie en participatie. Dit doen wij door de mogelijkheden en belemmeringen vast te stellen bij het benutten van de volledige loonwaarde. Met de klant stellen wij een plan van aanpak op. In deze "routekaart naar werk" wordt het doel bepaald als ook de stappen die gevolgd zullen worden. Gaande deze route houden wij de regie en monitoren de voortgang.

De intensieve dienstverlening bestaat uit een aantal onderdelen die wij inzetten om onze klanten op weg naar werk te helpen. De belangrijkste daarvan zijn:

- Een proeftuin waarbinnen wij de mogelijkheden en beperkingen van mensen in kaart brengen en waarin wij samen met de uitkeringsgerechtigde een persoonlijk ontwikkelplan opstellen;
- Een werkontwikkelomgeving waar mensen zich in een bedrijfsmatige werkomgeving ontwikkelen op het gebied van hun vaardigheden, waardoor hun loonwaarde verbetert. Die omgeving kan een regulier bedrijf zijn, maar kan ook bestaan uit (onderdelen van) de bestaande werkleerafdelingen van Alescon en/of WERKpunt!
- Een omgeving voor beschut werk waarbinnen wij mensen die aangewezen zijn op intensief toezicht of op grote aanpassingen aan de werkomgeving een arbeidsovereenkomst bieden;
- De matching van vraag en aanbod (inclusief werkgeversaanpak) waarbinnen wij bedrijven ondersteunen bij hun personeelsvraagstukken en bij het nakomen van hun afspraken uit het sociaal akkoord en waarbinnen wij mensen aan banen (of werk) koppelen.

Ter ondersteuning maken wij hiervoor gebruik van verschillende instrumenten en voorzieningen, waaronder de belangrijkste zijn:

1. Loonkostensubsidies en loonwaardemetingen
2. Jobcoaching, werkplek aanpassingen
3. Trainingen en opleidingen
4. No risk polis
5. Inzet van beschut werk of arbeidsmatige dagbesteding
6. Social Return on Investment (SROI).

Werkgeversbenadering

Een goede dienstverlening aan werkgevers is cruciaal voor het welslagen van de opgaven waar wij voor staan. De vraag van de werkgever centraal stellen blijkt een effectieve manier om werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen. Wij ondersteunen en faciliteren ondernemers hierin en stimuleren hen juist in het aannemen van personeel met afstand tot werk. De werkgeversdienstverlening wordt georganiseerd onder de paraplu van de arbeidsmarktregio Groningen. Binnen onze arbeidsmarktregio is het uitgangspunt dat de subregio de basis vormt. Elke subregio heeft een eigen ondernemersteam, zo ook binnen de Drentsche Aa gemeenten. Ons ondernemersteam kent de arbeidsmarkt, heeft zicht op vacatures en mogelijkheden om bij werkgevers werk te genereren. Dit doen wij door ondernemers van informatie en advies te voorzien, door te zorgen voor bemiddeling en matching en indien nodig door subsidie te verstrekken.

Zelfstandigen

Voor een beperkt deel van de doelgroep is het starten van een eigen bedrijf de beste manier om niet langer afhankelijk te zijn van een uitkering. Voor hen wordt een aantal specifieke instrumenten ingezet. Het gaat dan bijvoorbeeld om een vorm van begeleiding of een krediet. Deze vorm van dienstverlening wordt geboden door de Drentse Zaak. De Drentse Zaak biedt een netwerk voor startende en gevestigde ondernemers en er wordt samengewerkt met marktpartijen.

Samenwerking publiek/ privaat

Vanuit Werkplein Baanzicht blijft een initiërende rol weggelegd om een structurele samenwerking tussen publieke en private partijen op te bouwen. Deze samenwerking is nodig om een oplossing te vinden voor inwoners die ontslagen worden, inwoners die aan de zijlijn van de arbeidsmarkt staan en jongeren die na hun studie, hun kennis niet in de praktijk kunnen brengen.

Wat gaat het kosten?

Aa en Hunze

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
Baten				
Participatiebudget	568	534	555	21
Meeneemregeling voorgaand jaar	171	0	0	0
Totale baten	739	534	555	21
Lasten				
Uitgaven re-integratie	727	534	555	-21
Uitgaven inburgering	11	0	0	0
Totale lasten	738	534	555	-21
Saldo	1	0	0	0
btw	34	0	26	26

Assen

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
Baten				
Participatiebudget	3.702	3.525	3.741	216
Meeneemregeling voorgaand jaar	1.220	0	0	0
Totale baten	4.922	3.525	3.741	216
Lasten				
Uitgaven re-integratie	4.702	3.525	3.741	-216
Uitgaven inburgering	91	0	0	0
Totale lasten	4.793	3.525	3.741	-216
Saldo	129	0	0	0
btw	315	0	246	0

Tynaarlo

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
Baten				
Participatiebudget	550	620	603	-17
Meeneemregeling voorgaand jaar	157	0	0	0
Totale baten	707	620	603	-17
Lasten				
Uitgaven re-integratie	546	620	603	17
Uitgaven inburgering	29	0	0	0
Totale lasten	575	620	603	17
Saldo	132	0	0	0
btw	35	14	37	0

5. Basisdienstverlening

Omschrijving

De basisdienstverlening bieden wij aan al onze klanten. Daarbij gaat het onder andere om de inkomens- en participatie-intake, de uitkeringsverstrekking, handhaving, en het activeren tot vormen van maatschappelijke participatie en werk.

Systematiek Inkomensdeel

Vanaf 1 januari 2015 wordt het Inkomensbudget landelijk verdeeld volgens een model waarmee de noodzakelijke kosten beter kunnen worden ingeschat. Dit noemen wij een gebundelde uitkering voor de bekostiging van uitkeringen en loonkostensubsidies, ook wel het Inkomensdeel. Voor de verdeling van dit (nieuwe) budget is gekozen voor het zogeheten multiniveau-model. Dit door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) ontwikkelde model betreft zowel de kenmerken van de huishoudens (zoals leefvorm, leeftijd, wel of geen koopwoning, niet-westerse achtergrond en opleiding) als de kenmerken van een wijk, gemeente en regio bij het vaststellen van de budgetten. Op basis van deze kenmerken wordt uiteindelijk de hoogte van het bedrag per gemeente vastgesteld.

Overgangsregeling

Om de herverdeeffecten die met de overgang naar een nieuw model gepaard gaan te beperken en de financiële gevolgen beheersbaar te houden is er een overgangsregime ingesteld. De eerste twee jaar wordt het Inkomensdeel nog voor de helft vastgesteld op basis van uitgaven in het verleden en voor de helft op basis van het nieuwe model. In het derde jaar wordt 75% op basis van het nieuwe model berekend en vanaf het vierde jaar wordt het budget daar helemaal op gebaseerd. Na twee jaar vindt door het Rijk een evaluatie plaats. Ook wordt er een vangnetregeling in het leven geroepen uit het oogpunt van financiële beheersbaarheid.

Onderdelen basisdienstverlening

Toegang

Inwoners komen op verschillende manieren bij ons terecht. Dat kan per gemeente verschillen. Wij zorgen voor een goede aansluiting bij de wijze waarop de gemeenten de toegang tot het sociale domein vorm hebben gegeven. Wij zorgen ervoor dat er per gemeente één contactpersoon is die de verbinding vormt tussen de gemeentelijke toegang en onze organisatie. Naast deze organisatorische verbinding zorgen wij ook voor een inhoudelijke verbinding. Het doel van één toegang tot het sociale domein is immers om te komen tot één ondersteuningsplan per persoon/huishouden. Ondersteuning van werk en inkomen maakt daar (bij meervoudige problematiek) onderdeel van uit. Voor ons betekent dit dat:

- daar waar met een burger een ondersteuningsplan is opgesteld, wij de ondersteuning en activiteiten op het terrein van werk, maatschappelijke participatie en inkomen daarbij betrekken;
- daar waar wij bij de intake, diagnose of ondersteuning belemmeringen op andere leefgebieden signaleren, wij deze in overleg met de sociale wijk- of buurtteams beoordelen op noodzakelijke aanpassingen aan de ondersteuning op het terrein van werk, maatschappelijke participatie en inkomen;

Intake en claimbeoordeling

Bij de intake van de klant bepalen wij of er recht is op een uitkering. Wanneer dat zo is, dan stellen wij vast hoe iemand deel kan nemen aan de samenleving. Daarbij kijken wij in de eerste plaats of dat kan door betaald werk (op korte of iets langere termijn). Als dat zo is, spreken wij van een match- of ontwikkelklant. Ook voor de groep mensen met een beperking die niet in aanmerking komt voor een uitkering, geldt dat wij (op hun verzoek) de arbeids- en maatschappelijke participatiemogelijkheden in beeld brengen. Waar participatie anders is dan door betaald werk, onderzoeken wij of wij hen direct kunnen verwijzen naar vormen van vrijwilligerswerk of dat wij een nadere diagnose uitvoeren naar de manier waarop men actief kan worden. Voor mensen met een mogelijk recht op een uitkering wordt dat recht en de hoogte van de uitkering vastgesteld.

Inkomensvoorziening

Als recht en hoogte van de uitkering is vastgesteld wordt de maandelijkse inkomensvoorziening, de verstrekking van bijzondere bijstand en de uitvoering van het minimabeleid vorm gegeven. Ook het hoogwaardig handhaven is integraal onderdeel van de basisdienstverlening.

Maatschappelijk participeren

Wanneer mensen aangewezen zijn op maatschappelijke participatie, stimuleren wij hen in de eerste plaats om zelf een activiteit te zoeken. Waar dat niet lukt, brengen wij hen in contact met maatschappelijke organisaties waar men een bijdrage kan leveren. De basisdienstverlening bestaat naast het bieden van een inkomensvoorziening uit het geven van informatie en advies, het organiseren van verbindingen en het volgen van de voortgang. Afhankelijk van het beleid van gemeenten, is de monitoring van deze tegenprestatie meer of minder intensief. Dit blijft niet alleen beperkt tot het jaarlijkse voortgangsgesprek maar kan ook bestaan uit sociale activeringstrajecten. Wanneer begeleiding nodig is, wordt deze zo veel mogelijk geboden door de organisatie waar men actief is.

De tegenprestatie

Het Rijk vraagt van gemeenten om regels op te stellen over het leveren van een tegenprestatie voor een uitkering. Het gaat bij een tegenprestatie om het verrichten van "onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden". Het primaire doel is niet om mensen voor te bereiden op werk, maar om iets terug te doen voor hun uitkering. Dat betekent dat de ondersteuning van deze groep niet behoort tot de intensieve dienstverlening van onze uitvoeringsorganisatie.

Wel zullen wij als uitvoeringsorganisatie:

- (bij de intake) in kaart brengen of mensen al maatschappelijk actief zijn en dus feitelijk al een tegenprestatie leveren
- uitkeringsgerechtigden stimuleren en activeren om maatschappelijk actief te worden
- aan uitkeringsgerechtigden de verplichting tot een tegenprestatie opleggen
- een bijdrage leveren aan het (mede) initiëren en organiseren van een werkwijze of van activiteiten die in dit kader worden vormgegeven
- de voortgang volgen
- een rol spelen bij het handhaven van opgelegde verplichtingen.

5.1 Inkomstenvoorziening

Wat willen wij bereiken?

Ons streven is en blijft om het aantal klanten en de kosten van de uitkeringen zo beperkt mogelijk te houden, ondanks onze beperkte invloed op de instroom door economische ontwikkelingen en de regionale en/of lokale arbeidsmarkt. Daarnaast willen wij de uitkeringen rechtmatig verstrekken en onze klanten, voor zover mogelijk, een optimale dienstverlening bieden (effectief en klantgericht).

Klantontwikkeling

Op basis van de CPB-publicatie van 27 augustus 2014 zien wij enig herstel van de arbeidsmarkt de komende jaren.

De stabilisatie van het aantal klanten is binnen ons klantenbestand ook zichtbaar. Het CPB voorspelt de komende jaren een herstel van de arbeidsmarkt van 0,75%. In deze begroting zijn wij dan ook uitgegaan van dit percentage.

De berekening van het aantal klanten is gebaseerd op de stand van 31 januari 2015. Deze stand is op basis van de rolling forcast doorgetrokken naar de prognose voor 2015.

Aa en Hunze

Aantallen	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
WWB	290	303	296	-7
IOAW	21	18	26	8
IOAZ	10	11	10	-1
Bbz starters	3	3	3	0
Subtotaal	324	335	334	-1
WWB zak- en kleedgeld	3	3	3	0
Totaal	327	338	337	-1

Assen

Aantallen	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
WWB	1.896	2.034	1.940	-94
IOAW	56	60	60	0
IOAZ	9	8	10	2
Bbz starters	11	18	7	-11
Subtotaal	1.972	2.120	2.016	-104
WWB zak- en kleedgeld	116	120	103	-17
Totaal	2.088	2.240	2.119	-121

Tynaarlo

Aantallen	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
WWB	327	343	327	-16
IOAW	18	18	20	2
IOAZ	5	7	5	-2
Bbz starters	5	6	7	1
Subtotaal	355	374	359	-15
WWB zak- en kleedgeld	108	110	107	-3
Totaal	463	484	466	-18

Wat gaan wij er voor doen?

Preventie

Naast preventie activiteiten die voorkomen dat klanten een beroep moeten doen op bijstand, zijn wij streng aan de poort. Dit betekent dat alleen de inwoners die recht hebben op een uitkering een uitkering ontvangen. Wij willen voorkomen dat onze klanten onbewust frauderen door onbekendheid met wet- en regelgeving. Hierop investeren wij door middel van voorlichting. Wij zijn er volledig op gericht om het aantal uitkeringen zo laag mogelijk te houden.

Als wij een uitkering verstrekken dan zetten wij in op de verdien capaciteit en uitstroom. Hoe wij dit doen staat in het hoofdstuk 4 Intensieve dienstverlening. Elk gewerkt uur leidt immers tot vermindering van de uitkering of totale bijstandsonafhankelijkheid.

Handhaving

Wij willen vooral rendementsgericht handhaven. Geen onnodige inzet van middelen als dit niet tot resultaat en dus rendement leidt. Met zo min mogelijk inspanning zoveel mogelijk fraude detecteren en aanpakken. Als er uiteindelijk sprake is van fraude, dan gaan wij zo efficiënt mogelijk terugvorderen en incasseren. Onze handhavingvisie en de daarbij behorende instrumenten staan beschreven in het Handhavingsplan 2015-2018.

Rechtmatigheid

Naast bovengenoemde ambities willen wij minimaal 99% van de uitkeringen correct verstrekken (uitvoering conform wet- en regelgeving).

Bezwaar, beroep en klachten

Wij vinden dat wij het ook goed doen als onze klanten tevreden zijn over de dienstverlening en de inhoud. Een indicatie hiervoor is dat klanten relatief weinig klachten indienen. Alleen bij een onoverkomelijk juridisch geschil, waarbij wij niet tot een minnelijke oplossing komen, wordt een procedure aangespannen (bezwaar, beroep en hoger beroep). Wij streven er dan ook naar om het aantal juridische geschillen zo laag mogelijk te houden.

Snelheid

Tot slot blijft snelheid voor ons een belangrijk speerpunt. Onze klanten mogen er van uitgaan dat zij binnen vier weken een beslissing ontvangen op hun aanvraag (80%) en dat zij binnen speciale afspraken, die wij onze servicenormen noemen, weten wanneer zij een reactie van ons mogen verwachten (telefoon, e-mail en/of schriftelijk).

Wat gaat het kosten?

Zoals gebruikelijk worden de voorlopige budgetten voor het Inkomensdeel door het Rijk bekend gemaakt in het najaar van 2015. De lasten voor de uitkeringen en loonkostensubsidies (budget) hebben wij daarom berekend op basis van de werkelijke uitgaven uit de jaarrekening 2014, de verwachte toename van het aantal uitkeringen en de bij ons bekende informatie over het Inkomensdeel.

Baten

De berekening van de baten is gebaseerd op het macrobudget 2016 dat is geprognosticeerd in de meerjaren raming van de Rijksbegroting 2015. Het macrobudget 2016 is op dezelfde manier verdeeld als bij het voorlopig budget 2015 (gepubliceerd in september 2014). De debiteurenontvangsten die in 2016 worden opgeboekt zijn de nieuw ontstane debiteuren in 2016. De begroting voor de debiteurenontvangsten is gelijk gesteld aan de begroting 2015.

Lasten

De lasten zijn enerzijds gebaseerd op het aantal te verwachte klanten in 2016. De totstandkoming van de prognose klantontwikkeling is eerder in de begroting toegelicht. Anderzijds worden de lasten beïnvloed door de gemiddelde kosten per uitkering. De kosten per uitkering zijn gebaseerd op de gemiddelde uitkeringskosten per gemeente in 2014, verlaagd met € 989 per uitkering door toepassing van de gewijzigde wetgeving in 2015 en verhoogd met de jaarlijkse inflatiecorrectie van 1,5%. Deze rekensom brengt dat de gemiddelde uitkeringskosten voor Aa en Hunze € 12.996, voor Assen € 12.359 en voor Tynaarlo € 10.793 bedragen.

Aa en Hunze

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Baten				
Gebundelde uitkering	4.101	4.106	4.208	102
Debiteurenontvangsten	375	160	160	0
Totale baten	4.476	4.266	4.368	102
Lasten				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	3.888	4.169	3.917	-252
IOAW	293	245	331	86
IOAZ	177	150	129	-21
BBZ starters	91	41	41	0
Totaal uitkeringskosten	4.448	4.605	4.419	-186
BUIG algemene kosten	15	27	15	-12
Totale lasten	4.464	4.632	4.434	-198
Verwacht saldo inkomensdeel	12	-366	-66	300
Bijdrage gemeente	-12	366	66	-300

Assen

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Baten				
Gebundelde uitkering	28.763	28.798	26.340	-2.458
Debiteurenontvangsten	1.165	1.035	1.035	0
Totale baten	29.928	29.833	27.375	-2.458
Lasten				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	26.063	27.227	25.654	1.573
IOAW	695	758	737	21
IOAZ	143	101	121	-20
BBZ starters	213	228	84	144
Totaal uitkeringskosten	27.114	28.314	26.596	-1.718
BUIG algemene kosten	15	50	30	-20
Totale lasten	27.128	28.364	26.626	-1.738
Verwacht saldo inkomensdeel	2.800	1.469	749	-720
Bijdrage gemeente	-2.800	-1.469	-749	720

Tynaarlo

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Baten				
Gebundelde uitkering	5.291	5.297	5.059	-238
Debiteurenontvangsten	169	200	200	0
Totale baten	5.459	5.497	5.259	-238
Lasten				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	4.886	5.069	4.716	353
IOAW	251	201	214	-13
IOAZ	51	78	52	26
BBZ starters	121	67	75	-8
Totaal uitkeringskosten	5.308	5.415	5.057	358
BUIG algemene kosten	3	20	15	5
Totale lasten	5.311	5.435	5.072	363
Verwacht saldo inkomensdeel	148	62	187	125
Bijdrage gemeente	-148	-62	-187	-125

Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004

De begrote lasten voor de Bbz2004 is gebaseerd op de realisatie 2014. Het budget voor de Bbz2004 is ook gebaseerd op de realisatie 2014 van de Bbz2004. Het voordelig saldo voor Aa en Hunze en Tynaarlo 2014 en het nadelig saldo Assen van de Bbz ontvangquote is buiten beschouwing gelaten bij de begroting 2016.

Aa en Hunze

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Baten				
Budget	115	199	85	-114
Debiteuren	150	75	150	75
Totale baten	265	274	235	-39
Lasten				
Uitkeringskosten	151	132	151	19
Onderzoekskosten	46	54	46	-8
Algemene kosten	1	0	0	0
Totale lasten	197	186	197	11
Saldo	68	88	38	-50
Bijdrage gemeente	-68	-88	-38	50
btw	8	10	8	-2

Assen

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Baten				
Budget	317	531	367	-164
Debiteuren	364	311	364	53
Totale baten	681	842	731	-111
Lasten				
Uitkeringskosten	504	374	504	130
Onderzoekskosten	214	166	214	48
Algemene kosten	0	0	0	0
Totale lasten	719	540	718	178
Saldo	-38	302	13	-289
Bijdrage gemeente	38	-302	-13	289
btw	35	26	35	9

Tynaarlo

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Baten				
Budget	137	201	122	-79
Debiteuren	158	83	158	75
Totale baten	295	284	280	-4
Lasten				
Uitkeringskosten	195	146	195	49
Onderzoekskosten	59	44	59	15
Totale lasten	254	190	254	64
Saldo	41	94	27	-67
Bijdrage gemeente	-41	-94	-27	67
btw	10	6	10	4

Bbz2004 ontvangquote

Sinds 1 januari 2013 is door het Rijk de ontvangsnorm vastgesteld. Met het vaststellen van deze norm moet er bij gemeenten een prikkel ontstaan om enerzijds zorg te dragen voor een goed incassobeheer (kredieten) en anderzijds om bij het verstrekken van bedrijfskredieten zorgvuldig te zijn. Voor de jaren 2013 tot en met 2015 is de ontvangsnorm vastgesteld op 54,9%.

De ontvangsnorm wordt berekend over de gemiddelde lasten van het verstrekte bedrijfskapitaal in de individuele gemeente in de afgelopen vijf jaar. Voor 2016 wordt de periode van 2010 tot en met 2014 als uitgangspunt genomen. Gemeenten die meer ontvangsten realiseren dan de gestelde norm, mogen het meerdere houden.

Als de ontvangsten minder dan de gestelde norm zijn, moeten de gemeenten het verschil zelf bijleggen. De ondernemers hebben merkbaar last van de verslechterde economische omstandigheden. Dit leidt tot het moeilijker aflossen van kredieten en/of openstaande vorderingen hetgeen gevolgen heeft voor de debiteurenontvangsten.

De Bbz ontvangquote waarmee gerekend wordt in de begroting 2016 is: Aa en Hunze € 69.000, Assen € 264.000 en Tynaarlo € 85.000. Deze bedragen zijn nog wel onzeker omdat het percentage Bbz ontvangquote nog wel definitief moet worden vastgesteld. Wel gaan wij ervan uit dat in 2016 de Bbz ontvangquote gehaald wordt.

5.2 Minimabeleid

Minimabeleid

De Drentsche Aa gemeenten vinden het belangrijk dat alle inwoners meedoen. Wie dat niet op eigen kracht kan, krijgt extra steun van de gemeenten. De zorg voor de meest kwetsbare groepen wordt daarmee gegarandeerd. De Drentsche Aa gemeenten verbinden zich specifiek aan de doelgroep schoolgaande kinderen. Deze doelgroep blijft de ondersteuning houden die nodig is. De onderstaande regelingen zijn gebaseerd op het huidige vastgestelde beleid.

Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand kan verstrekt worden voor kosten ontstaan door bijzondere omstandigheden. De toelatingsnorm is een inkomen van maximaal 120% van de bijstandsnorm voor individuele bijzondere bijstand. Er gelden vermogensgrenzen en er mag geen andere (voorgedende) voorziening zijn waaruit deze bijzondere kosten vergoed kunnen worden.

Meedoen

Meedoenregelingen zijn bedoeld om mensen met een laag inkomen mee te kunnen laten doen. De gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo hebben eigen meedoenregelingen voor inwoners met een laag inkomen (tot 110%, voor Aa en Hunze tot 120%). De meedoenregeling bestaat uit de meedoenpremie voor schoolgaande kinderen, inclusief het PC project.

Collectieve zorgverzekering

Wij bieden onze klanten de mogelijkheid en stimuleren ze ook om zich aanvullend tegen ziektekosten te verzekeren, met een collectieve zorgverzekering. Het voordeel voor de klant is een goedkopere premie en een adequaat voorzieningspakket.

Individuele inkomensvoet

Inwoners die al 3 jaar een inkomen ontvangen lager dan 120% van de bijstandsnorm en niet boven de vermogensvrijlating komen, kunnen voor de individuele inkomensvoet in aanmerking komen. Dit bedrag is bedoeld als aanvulling op het inkomen of het doen van grote noodzakelijke uitgaven. Eén van de voorwaarden is dat de aanvrager geen uitzicht heeft op een inkomensverbetering, ondanks verrichte inspanningen.

Witgoedregeling gemeenten Assen en Tynaarlo
De witgoedregeling voor de gemeenten Assen en

Tynaarlo kent een vergoeding van maximaal 1 witgoedapparaat per jaar. Als het apparaat tenminste 5 jaar oud is, en reparatie niet meer aan de orde is, komt deze voor vervanging in aanmerking. In Tynaarlo komen alleen huishoudens met 1 of meer kinderen tot 18 jaar in aanmerking. In Assen geldt de regeling ook voor alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen en wordt de regeling in natura uitgevoerd.

Wat willen wij bereiken?

Meedoen in de samenleving is belangrijk: iedereen krijgt de kans om te participeren. Een goed bereik van voorzieningen en gebruik van de collectieve zorgverzekering blijft mogelijk. Daar waar genormeerde voorzieningen geen uitkomst bieden wordt de ruimte voor maatwerk via de bijzondere bijstand vergroot. Hierbij is het vertrekpunt dat inwoners die in aanmerking komen voor deze regelingen, daadwerkelijk ontvangen waar ze recht op hebben. Het niet-gebruik zullen wij beperken.

Wat gaan wij er voor doen?

Het huidige beleid wordt waar mogelijk gehandhaafd. Dit blijft afhankelijk van de keuze van de gemeenten en op de ruimte die het Rijk laat voor uitbreiding van het lokale minimabeleid.

De activiteiten om niet gebruik tegen te gaan worden voortgezet. Dit gebeurt door middel van aanvragen via E-loket, folders, netwerkbijeenkomsten met sociale partners, publicaties in huis-aan-huis bladen en "Bereken uw recht" op onze internetpagina. Waar mogelijk worden premies en toeslagen door een vereenvoudigde aanvraagprocedure toegekend.

Wat gaat het kosten?

De minimaregelingen zijn open eind regelingen. Voor wat betreft het begrotingsjaar 2016 gaan wij uit van de kosten van het laatst bekende uitvoeringsjaar. Voor 2016 betekent dit dat de kosten voor de deelnemende gemeenten sterk stijgen ten opzichte van de begroting 2015. In deze begroting zijn de verwachte uitbreidingen op basis van het nieuwe beleidskader nog niet meegenomen. In totaal bedraagt de financiële uitzetting ten opzichte van de begroting 2015 € 102.000.

Aa en Hunze

Minimabeleid Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Bijzondere Bijstand	231	234	231	-3
<i>waarvan collectieve zorgverzekering</i>	34	56	34	
<i>waarvan individuele inkomensvoet</i>	49	53	53	
Meedoen	61	30	33	3
Totale lasten	292	264	264	0

De lasten nemen niet toe ten opzichte van de begroting 2015. Voor 2016 hebben wij de lasten dan ook gebaseerd op de realisatie cijfers 2014. Bij de bijzondere bijstand is de langdurigheidstoelag vervallen. Voor de langdurigheidstoelag is de individuele inkomensvoet in de plaats gekomen.

Om deze reden is de individuele inkomensvoet apart inzichtelijk gemaakt in de begroting. Voor de begroting is de eenmalige uitkering 2014 in Meedoen niet meegenomen. Het gaat hierbij om een bedrag van ongeveer € 28.000.

Aantallen meedoen	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Schoolgaande kinderen	116	120	116	-4
<i>waarvan voortgezet onderwijs</i>	42	35	42	7
Brugklassers	19	12	19	7
PC voor brugklassers	12	10	12	2
Internetvergoeding	0	10	0	-10
Totaal	147	152	147	-5

Assen

Minimabeleid Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Bijzondere Bijstand	1.748	1.612	1.604	8
<i>waarvan collectieve zorgverzekering</i>	281	408	281	
<i>waarvan individuele inkomensvoet</i>	454	489	489	
Meedoen	473	250	299	-49
Witgoedregeling	55	37	55	-18
Totale lasten	2.276	1.899	1.958	-59

De lasten nemen in totaal toe met € 59.000. Dit als gevolg van een groter financieel beslag op de meedoen en witgoedregeling van de inwoners van de gemeente Assen ten opzichte van de begroting 2015. Voor 2016 hebben wij de lasten dan ook gebaseerd op de realisatie cijfers 2014. Bij de bijzondere bijstand is de langdurigheidstoelage vervallen.

Voor de langdurigheidstoelage is de individuele inkomensvoet in de plaats gekomen. Om deze reden is de individuele inkomensvoet apart in de begroting opgenomen. Met betrekking tot Meedoen is daarvoor in de begroting de eenmalige uitkering 2014 in dit onderdeel niet meegenomen. Het gaat hierbij om een bedrag van ongeveer € 174.000.

Aantallen meedoen	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Schoolgaande kinderen	1.011	960	1.011	51
<i>waarvan voortgezet onderwijs</i>	357	310	357	
PC voor brugklassers	61	55	61	6
Internetvergoeding	23	55	23	-32
Totaal	1.095	1.070	1.095	25
Totaal	147	152	147	-5

Tynaarlo

Minimabeleid Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Bijzondere Bijstand	473	425	461	-36
<i>waarvan collectieve zorgverzekering</i>	45	64	45	
<i>waarvan individuele inkomensvoet</i>	72	75	75	
Meedoen	103	57	65	-8
Witgoedregeling	2	3	2	1
Totale lasten	566	486	528	-42

De lasten nemen in totaal toe met € 42.000. Dit als gevolg van een groter financieel beslag op de bijzondere bijstand van de inwoners van de gemeente Tynaarlo ten opzichte van de begroting 2015. Voor 2016 hebben wij de lasten dan ook gebaseerd op de realisatie cijfers 2014. Bij de bijzondere bijstand is de langdurigheidstoelage vervallen.

Voor de langdurigheidstoelage is de individuele inkomensvoet in de plaats gekomen. Om deze reden is de individuele inkomensvoet apart in de begroting opgenomen. Met betrekking tot Meedoen is daarvoor in de begroting de eenmalige uitkering 2014 in dit onderdeel niet meegenomen. Het gaat hierbij om een bedrag van ongeveer € 38.000.

Aantallen meedoen	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Schoolgaande kinderen	144	148	144	-4
<i>waarvan voortgezet onderwijs</i>	38	48	38	-10
Brugklassers	21	9	21	12
PC voor brugklassers	20	6	20	14
Internetvergoeding	2	6	2	-4
Chronisch zieken	18	35	-	-35
Totaal	205	204	187	-17

6. Organisatie

Werkplein Baanzicht zal in 2015 toewerken naar één uitvoeringsorganisatie voor Werk en Inkomen samen met Alescon Werkwinkel. De gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo hebben beleidskaders vastgesteld die in 2015 worden vertaald naar concrete uitvoeringsprestaties. "Hoe" de Participatiewet zal worden uitgevoerd is reeds beschreven in de hoofdstukken 2, 3 en 4.

Aan de inrichting van de nieuwe uitvoeringsorganisatie wordt ten tijde van de opstelling van deze begroting nog gewerkt. Dit gebeurt langs twee lijnen:

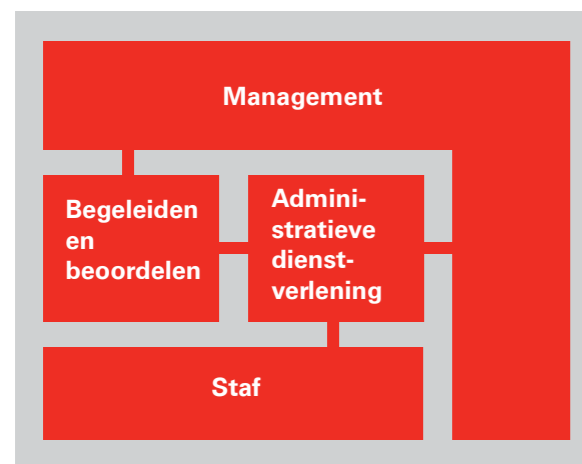
- Een nieuwe werkwijze (met veranderende competenties van medewerkers en de daarbij behorende scholing, ontwikkeling en eventueel herplaatsingen).
- Een nieuwe organisatie (met nieuwe functies en een nieuwe organisatiestructuur).

Wij willen toe naar een flexibele organisatie die afhankelijk van het aanbod aan mensen, werk en banen in omvang en aard kan verschillen. Medio 2015 zal hiervoor een bedrijfsplan vastgesteld worden, waarna gestart wordt met de inrichting.

De huidige organisatie

Momenteel voeren wij, namens de drie gemeenten, grotendeels de Participatiewet uit. Dat betekent dat wij alle wet- en regelgeving uitvoeren op het gebied van bijstandsverlening, re-integratie, inkomensvoorziening, handhaving en minimabeleid.

Wij zijn een zeer platte organisatie van 105 fte met weinig overhead en veel verantwoordelijkheid op de werkvloer. Wij kennen twee hoofdonderdelen: Begeleiden & Beoordelen en Administratieve Dienstverlening. Er is een kleine staf met specialisten op diverse terreinen en een klein managementteam.

Primair proces

Het primair proces wordt uitgevoerd door de onderdelen Begeleiden en Beoordelen en Administratieve dienstverlening. Het primaire proces bestaat uit de twee hoofdprocessen, *rechtmatigheid en doelmatigheid*.

De medewerkers binnen het bedrijfsproces rechtmatigheid hebben als primaire taak het beoordelen van het recht, het voorkomen en bestrijden van misbruik en het betalen van de uitkering. Ook wordt hier het gemeentelijk minimabeleid uitgevoerd.

De medewerkers binnen het bedrijfsproces *doelmatigheid* hebben als primaire taak om inwoners met een uitkering zo snel en goed mogelijk te begeleiden naar of richting de arbeidsmarkt door middel van werk, school of naar zelfstandig ondernemerschap.

Wij onderscheiden de volgende zelfsturende en resultaatverantwoordelijke teams: Inkomen, Handhaving, Assen werkt, Mien Werk, Perron J, Ondernemersteam, Participatie, ondernemersadviseurs De Drentse Zaak, balieserviceteam binnen Begeleiden en beoordelen en Hoogte en Duur, Betalen en Verantwoorden, Inkomensondersteuning en Ondersteuning Frontoffice binnen Administratieve dienstverlening.

Staf

De staf is ondersteunend en adviserend aan alle bedrijfsactiviteiten binnen Werkplein Baanzicht. De staf bevat de volgende onderdelen: Planning, Advies & Control, Communicatie, ICT-advies & beheer en het directiesecretariaat.

Management

Het management bestaat uit de directeur, de controller en twee procesmanagers. De procesmanagers zijn verantwoordelijk voor de primaire processen, de controller voor de staf en de directeur voor het geheel. Het management initieert, coördineert en regisseert het strategisch en tactisch beleid. De procesmanagers zijn (budget)verantwoordelijk voor de bedrijfsprocessen Rechtmatigheid en Doelmatigheid.

Wat willen wij bereiken?

De Drentsche Aa gemeenten beleggen de uitvoering bij één uitvoeringsorganisatie vanuit het oogpunt van één klantbenadering, regie, effectiviteit en efficiency. Op twee niveaus wordt gestuurd op het behalen van de doelstellingen: instroom en uitstroom.

Sturing op de instroom (nieuwe klanten zonder werk en inkomen) is beperkt mogelijk. De instroom is immers grotendeels een autonome, conjunctureel gevoelige ontwikkeling. Toch willen wij rendement behalen door de instroom zoveel mogelijk te beperken. Door bijvoorbeeld te investeren op de aansluiting tussen het onderwijs

(het toekomstige aanbod) en de arbeidsmarkt (de vraag) kunnen wij in de preventieve sfeer sturen op het beperken van de instroom.

Sturing op uitstroom maakt onderdeel uit van de prestatieafspraken. Per doelgroep worden afspraken gemaakt over het doel en effect van het aanbod. Uiteindelijk gaat het om de realisatie van de kortst mogelijke route naar uitstroom naar betaald werk of participatie tegen zo laag mogelijke kosten. Vanzelfsprekend speelt handhaving op de voornoemde niveaus een cruciale rol. Dat betekent dat wij streng aan de poort zijn en lik-op-stuk-beleid hanteren bij oneigenlijk gebruik of niet nakomen van de verplichtingen die verbonden zijn aan de uitkering en re-integratie.

Wat gaan wij er voor doen?

Een op werk gerichte werkwijze

Uitkeringsgerechtigden zijn zo snel en zo veel mogelijk actief via werk. Zodra zij zich melden starten zij met de ontwikkeling van hun vaardigheden en verdien capaciteit. Zij zijn daarbij verantwoordelijk voor hun eigen ontwikkeling. Dat leidt in de eerste plaats tot een betere uitgangspositie voor het zoeken naar werk. In de tweede plaats leidt het tot beter zicht op hun kwaliteiten en beperkingen. Hiermee is een werkzoekende beter in staat om een baan te vinden die aansluit bij zijn mogelijkheden en zijn wij beter in staat om een goede match met een werkgever tot stand te brengen.

Het aangaan van partnerschappen met bedrijven en werkontwikkelorganisaties

Wij zorgen voor voldoende werkontwikkelmogelijkheden door partnerschappen aan te gaan met bedrijven en sociale ondernemingen in onze regio en door te zorgen voor aanvullende vormen van werk waar dat nodig is.

Het effectiever opereren binnen het domein van werk Het veld waarbinnen wij opereren is aan het veranderen. Wij zijn een betrouwbare partner voor de verschillende organisaties en platforms die binnen dat veld actief zijn. Dat betekent dat wij vanuit één organisatie:

- aansluiten bij de werkgevers in onze regio, waar wij voor verschillende groepen werkzoekenden afspraken maken;
- een voortrekkersrol spelen in onze arbeidsmarktregio en het op te richten Werkbedrijf.

Het effectiever opereren binnen het domein van maatschappelijke participatie

Aansluitend op het voorgaande punt betekent dit dat wij:

- een eenduidig werkproces inrichten waarbij wij aansluiten bij de geïntegreerde ondersteuning van mensen met meervoudige problematiek en bij de manier waarop gemeenten dat hebben georganiseerd: binnen de lokale toegang en binnen de sociale teams. De activiteiten en ondersteuning

vanuit andere levensgebieden worden daarmee verbonden met de dienstverlening van onze uitvoeringsorganisatie;

- waar gemeenten dat wenselijk vinden activeringsprojecten initiëren, organiseren en/of subsidiëren, in het kader van de maatschappelijke participatie en/of de tegenprestatie.

Operationele sturing

Er blijft sprake van een actief verantwoordingsstelsel. De afdelingen en teams bespreken met elkaar de voortgang van de resultaten. Deze input wordt in het MT sturingsoverleg gemonitord en bijgestuurd.

Rendement

Het inzichtelijk maken van rendement blijft een speerpunt voor onze organisatie. Laat zien wat je doet en hoe goed je het doet. Laat ook zien wat onze inspanningen opleveren voor de Drentsche Aa gemeenten. Ook in 2015 zullen wij inzichtelijk maken wat het rendement is van de activiteiten die Werkplein Baanzicht uitvoert.

Zelfwerkzame klant

Wij willen dat onze klanten zelfwerkzaam zijn. Klanten kunnen steeds meer zelf doen en dat betekent minder werk voor de organisatie. Een goed voorbeeld hiervan is de Persoonlijke Internet Pagina (PIP) voor al onze klanten. Via de PIP kunnen klanten hun gegevens inzien en wijzigen en op termijn zelfs hun aanvragen volgen en afhandelen. Dit proces wordt in 2016 verder doorontwikkeld (continu proces).

Procesoptimalisatie

Wij blijven voortdurend onze processen slimmer en efficiënter inrichten waarmee wij enerzijds onze dienstverlening richting de klant optimaliseren en anderzijds kosten besparen. Wij blijven scherp op verbeteringen in het proces.

ICT

Wij werken in 2016 volledig procesgestuurd en digitaal.

Externe financiering

In 2016 gaan wij door met het benutten van externe financiering, zoals ESF en A&O gelden.

Baanzichtacademie

Ook in 2016 maken wij gebruik van de Baanzichtacademie. De Baanzichtacademie is de plek waar medewerkers kennis en vaardigheden kunnen delen met collega's. Door medewerkers worden workshops georganiseerd op het gebied van coaching, intervisie, persoonlijke ontwikkeling, communicatie en (wets-)kennis. Hierdoor worden besparingen gerealiseerd op het opleidingsbudget. Wat wij zelf kunnen doen aan vorming- en/of opleiding, hoeven wij immers niet in te kopen. Daarnaast maken wij gebruik van onze eigen organisatiecoach.

Werkkostenregeling

Met de werkkostenregeling kunnen werkgevers hun personeelsleden tot een vooraf vastgesteld percentage van de totale loonsom onbelast van vergoedingen en verstrekkingen laten profiteren. Het gaat dan bijvoorbeeld om kerstpakketten, etentjes, een fiets en personeelsfeesten. In de nieuwe werkkostenregeling wordt het onderscheid in fiscale behandeling tussen computers, smartphones en tablets weggenomen. Voor de zakelijke iPad geldt bovendien niet langer de 'zakelijke gebruikseis'.

Om de verbeterde aspecten budgetneutraal te kunnen dekken, wordt de vrije ruimte verlaagd van 1,5 procent naar 1,2 procent van de totale loonsom van een bedrijf. In 2016 maken wij gebruik van dezelfde werkkostenregeling als de gemeente Assen.

Wat gaat het kosten?

Totaal Werkplein Baanzicht

Omschrijving	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil begroting 2016-2015
Bedragen * € 1.000				
Baten				
Externe financiering	1.120	426	426	0
Bijdrage gemeente	8.624	8.891	9.139	248
Totale baten (incl. btw)	9.744	9.317	9.565	248
Lasten				
Personeelslasten	7.617	7.074	7.215	141
Overige bedrijfsvoering	2.127	2.243	2.350	107
Totale lasten (incl. btw)	9.744	9.317	9.565	248
Saldo	0	0	0	0
Btw	380	399	373	0

Voor de loonkosten rekenen wij met een stijging van 2% en voor de overige prijsgevoelige onderdelen met een indexatie van 0,3%. Daarnaast worden wij vanaf 2015 geconfronteerd met een stijging van de ICT kosten van ons uitkeringsstelsel.

Het gaat hierbij om een bedrag van € 100.000. Per saldo stijgen de kosten voor de deelnemende gemeenten met € 248.000.

Aa en Hunze

Omschrijving	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil begroting 2016-2015
Bedragen * € 1.000				
Baten				
Externe financiering	117	45	45	0
Bijdrage gemeente	905	932	959	26
Totale baten (incl. btw)	1.022	977	1.003	26
Lasten				
Personeelslasten	799	742	757	15
Overige bedrijfsvoering	223	235	247	11
Totale lasten (incl. btw)	1.022	977	1.003	26
Saldo	0	0	0	0
Btw	40	42	39	

Assen

Omschrijving	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil begroting 2016-2015
Bedragen * € 1.000				
Baten				
Externe financiering	870	331	331	0
Bijdrage gemeente	6.696	6.904	7.096	193
Totale baten (incl. btw)	7.566	7.235	7.427	192
Lasten				
Personeelslasten	5.915	5.493	5.602	-110
Overige bedrijfsvoering	1.652	1.742	1.825	-83
Totale lasten (incl. btw)	7.566	7.235	7.427	-192
Saldo	0	0	0	0
Btw	295	310	290	

Tynaarlo

Omschrijving	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil begroting 2016-2015
Bedragen * € 1.000				
Baten				
Externe financiering	133	51	51	0
Bijdrage gemeente	1.023	1.054	1.084	29
Totale baten (incl. btw)	1.156	1.105	1.134	29
Lasten				
Personeelslasten	903	839	856	17
Overige bedrijfsvoering	252	266	279	13
Totale lasten (incl. btw)	1.156	1.105	1.134	29
Saldo	0	0	0	-29
Btw	45	47	44	

VERPLICHTE PARAGRAFEN

2016

I. Verplichte paragrafen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor gemeenten en provincies dient een aantal verplichte paragrafen opgenomen te worden in de begroting. Voor ons gaat het om: weerstandsvermogen, risico's op het vlak van financiering en bedrijfsvoering.

I.I Weerstandsvermogen

De reserve bedrijfsvoering is gemaximeerd tot 5% van de totale bedrijfsvoeringsbegroting. De afgelopen jaren hebben wij geen storting in de reserve gedaan en zijn de voordelige saldi op de bedrijfsvoering direct teruggegaan naar de gemeenten.

Wij rekenen, na vaststelling van de jaarrekening, volledig af met de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo. Dit betekent dat er geen sprake is van eigen vermogen. Wij zijn voor de weerstandscapaciteit afhankelijk van de drie gemeenten. Een sluitende begroting betekent dat een tegenvaller, die niet gecompenseerd kan worden door een incidentele meevaller, leidt tot een extra bijdrage van de gemeente.

Dit ontslaat ons niet om ons bewust te zijn van de mogelijke risico's. Deze risico's en het hierop in te zetten risicomanagement benoemen wij in I.II. Hierdoor proberen wij het risico van onverwachte tegenvallers, die mogelijk leiden tot een hogere eigen bijdrage voor de drie gemeenten, te verlagen.

I.II Risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis in de toekomst met (nadelige) gevolgen voor onze organisatie. Ons risicomanagement is erop gericht om de (schadelijke) gevolgen van deze risico's zoveel mogelijk te beperken of te voorkomen. Wij doen dit door het identificeren, classificeren en kwantificeren van deze risico's. Wij verdelen de risico's in twee onderdelen, te weten financieel en bedrijfsvoering.

I.II.I Financieel

Economische ontwikkelingen
De economische ontwikkeling is van groot belang voor het succes van de uitvoering van de Participatiewet. Deze bepaalt immers voor een groot deel de opnamecapaciteit van de arbeidsmarkt. De onvoorspelbaarheid van de economische ontwikkeling vormt daarom een risico voor zowel instroom als uitstroom.

Budgetten

Het belangrijkste financiële risico ligt op het terrein van de beschikbare budgetten. Daarbij speelt vooral de toekomstige omvang van het Inkomensdeel (BUIG-budget) een rol. De nieuwe verdeelsystematiek is sterk bepalend voor de ruimte of krapte van de beschikbare middelen. De onzekerheid over de hoogte van dit budget (ook nadat de voorlopige budgetten bekend zijn) speelt daarbij een rol. In 2015 worden nog verbeteringen aangebracht in het nieuwe verdeelmodel die ingaande 1 januari 2016 verwerkt zullen worden. Hoe deze verbeteringen zullen uitpakken voor de budgetten van de Drentsche Aa gemeenten is nog niet bekend. Dus het is ook niet te voorspellen wat de hoogte van dit budget de komende jaren gaat worden. Naast het inkomensdeel is ook de hoogte van het participatiebudget, met daarinbinnen de middelen voor de huidige Wsw-ers, een onzekere factor.

Minimaregelingen

Minimaregelingen inclusief bijzondere bijstand zijn open einde regelingen. Door de zwakke economie, de hervorming van de sociale zekerheid en bezuinigingen, kan er sprake zijn van een toenemend beroep op deze regelingen. De drie gemeenten gaan in 2015 hiervoor het huidige beleid herijken, waarbij andere keuzes gemaakt kunnen worden. Omdat de mogelijke wijzigingen nog niet bekend zijn, is hier moeilijk een risico voor te kwantificeren.

Externe financiering

Wij zijn actief en succesvol in het genereren van externe financiering (bijvoorbeeld: ESF subsidie). De uitbetaling van deze subsidies fluctueert. Het risico hierbij is dat niet alle begrote gelden in het verantwoordingsjaar worden ontvangen.

Kasgeldlimiet

De verwachting is dat het kasgeldlimiet in 2016 niet wordt overschreden.

Renterisico

De verwachting is dat in 2016 geen leningen worden aangetrokken. Verder vinden er geen beleggingen plaats. Het renterisico is dus minimaal. De verwachting is dat het rentepercentage iets gaat stijgen, maar dit is gunstig voor de rentebaten.

Kredietrisico

Wij hebben een verplichting tot schatkistbankieren. Dit betekent dat onze tegoeden worden overgeheveld naar de Nederlandse schatkist. Voor 2016 verwachten wij geen overtollige middelen te bezitten. De financiële gevolgen van het verplicht schatkistbankieren zijn naar verwachting dan ook verwaarloosbaar.

Treasury

Ons beleid voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut. Dit statuut voldoet aan de eisen die gesteld zijn in de wet FIDO (de wet Financiering Decentrale Overheden). Daarbij is rekening gehouden met de meting en beoordeling van het renterisico. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het renterisico op korte termijn en lange termijn. Voor de beheersing van het renterisico op de lange termijn hanteert de Wet FIDO een renterisiconorm. Voor de beheersing van het renterisico op korte termijn hanteert deze wet een kasgeldlimiet. De financiering omvat het aantrekken van de benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Wij voldoen aan de renterisiconorm en het kasgeldlimiet.

Kasbeheer

Kasbeheer is een deelfunctie van treasury en omvat het beheer van de geldstromen en daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot twee jaar. De kasstromen zijn onder te verdelen in onzekere en zekere stromen. De meeste kasstromen hebben een zeker karakter, namelijk de te ontvangen subsidies van het Rijk en de bevoorschotting van de gemeenten. Onzeker is de binnenkomende geldstroom van de debiteurenontvangsten. Wij blijven zoals gezegd inzetten op incassomaatregelen en wij hebben een voorziening (onvoorziene debiteuren) opgenomen.

Saldobeheer

Het saldobeheer is eenvoudig omdat er wordt gewerkt met één bankrekening. Het streven is om een creditsaldo op de betaalrekening aan te houden. Hiervoor moet het uitgavenpatroon parallel of later worden gevaluteerd dan de inkomsten.

Administratieve organisatie en interne controle

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden over de administratieve organisatie en de interne controle zijn vastgelegd in het treasury statuut. Om zo nauwkeurig mogelijk prognoses te maken van de toekomstige liquiditeitspositie van de organisatie voor een bepaalde periode hanteren wij een liquiditeitsplanning. De interne controle is daarnaast de borging voor de rechtmatigheid en kwaliteit van alle door ons genomen besluiten.

I.II.II Bedrijfsvoering

Naar een nieuwe uitvoeringsorganisatie

De oprichting en inrichting van de nieuwe uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2016 zorgt voor een aantal mogelijke risico's waarmee in financieel perspectief in deze begroting geen rekening gehouden is. Deze nieuwe organisatie moet op een efficiënte en effectieve manier ervoor zorgen dat zoveel mogelijk inwoners van de Drentsche Aa gemeenten aan het werk zijn. Naast deze doelstelling is er sprake van het samenvoegen van twee organisaties wat naar verwachting synergie

voordelen op gaat leveren. Op dit moment is niet duidelijk wat voor besparing aan personeelskosten gerealiseerd gaat worden. Van de frictiekosten is een grove inschatting gemaakt. Het gaat hierbij om een globale inschatting van de voorbereidingskosten, begeleidingskosten en advisering en de afvloeiing van personeel. Bij de opmaak van het implementatieplan kan deze inschatting preciezer worden gemaakt. Een eerste voorzichtige schatting bedraagt ongeveer € 500.000.

Extra bureaucratie Participatiewet

De Participatiewet is bewerklijker in de uitvoering op diverse onderdelen dan de WWB, bijvoorbeeld de kostendelersnorm of de No risk polis. Op dit moment is moeilijk in te schatten wat de gevolgen hiervan zijn voor de werkdruk van de medewerkers, mede in relatie tot de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Eventueel extra benodigd personeel zal daarom onderdeel uitmaken van de inrichting van de nieuwe uitvoeringsorganisatie en het daarvoor op te stellen bedrijfsplan.

Btw compensatiefonds

In het financieel akkoord dat het Rijk en de medeoverheden gesloten hebben, is met gemeenten en provincies de afspraak gemaakt het btw-compensatiefonds niet af te schaffen. Onderdeel van deze afspraak is dat de ingeboekte korting gehandhaafd blijft en op het gemeentefonds en provinciefonds wordt toegepast. Eveneens wordt het voor het btw-compensatiefonds jaarlijks beschikbare budget gemaximeerd. Concreet betekent dit dat per 2015 een plafond in het btw-compensatiefonds komt. Als dit plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds en/of provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond, komt het verschil ten gunste aan het gemeente- en/of provinciefonds. De mogelijke overschrijding van dit plafond voorzien wij als een risico voor de drie gemeenten. Aangezien dit landelijk vastgesteld wordt kunnen wij geen maatregelen instellen om dit risico te vermijden danwel te minimaliseren.

Cao

De huidige Cao loopt tot 1 januari 2016. Niet bekend is hoe de nieuwe collectieve afspraken en akkoorden eruit komen te zien.

Wet Markt en Overheid

Per 1 juli 2014 is de Wet Markt en Overheid van kracht, waarbij een overgangsregeling van kracht was. Diensten van algemeen economisch belang (DAEB) activiteiten zijn typische overheidstaken die niet door de markt uitgevoerd kunnen/mogen worden, dus met "staatsteun". Niet-DAEB activiteiten zijn economische activiteiten die ook door de markt uitgevoerd zouden kunnen worden. In dat geval zouden marktconforme prijzen gehanteerd moeten worden. Wij gaan hiervoor de noodzakelijke beheersmaatregelen treffen door in 2015 de economische activiteiten te definiëren en te analyseren op diensten van

algemeen economisch belang (DAEB activiteiten). Wij schatten dit risico gering in.

Vennootschapsbelasting

Overheden zijn vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (VPB). Dit is opgenomen in de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen. De Europese regeles schrijven voor dat, indien activiteiten door zowel overheidslichamen als private partijen (kunnen) worden verricht er geen sprake mag zijn van ongeoorloofde (fiscale) staatsteun. Deze wijziging raakt zowel publiekrechtelijke rechtspersonen, zoals de gemeente, maar ook private rechtspersonen waaraan zij deelnemen of (bestuurlijk) gelieerd zijn. Er kan nu een situatie ontstaan dat wij voor een aantal activiteiten vpb plichtig worden. Te denken valt aan:

- Re-integratieactiviteiten
- Financieringsactiviteiten
- Allerlei samenwerkingsverbanden
- Dienstverlening buiten de eigen kring

Wel voorziet de wet in een aantal vrijstellingen.

In 2015 zullen alle activiteiten worden geïnventariseerd en beoordeeld aan de vpbeisen. De eventuele (financiële) gevolgen van de nieuwe wet zijn nu nog niet concreet in te schatten, maar het uitgangspunt is om dit risico tot een minimum te beperken.

II. Financiële overzichten en meerjarenbegroting 2016-2019

De meerjarenraming bevat een raming van de financiële gevolgen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar 2016. In de raming worden de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat al is vastgesteld, verwerkt.

De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd, de motivering daarvan en een toelichting op de belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de meerjarenraming van het vorige begrotingsjaar zien er als volgt uit:

**FINANCIËLE
BEGROTING**

2016

ISD Totaal

Baten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen	36.904	38.431	36.132	2.299-
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	6.107	4.679	4.899	220
Bbz gevestigden	1.171	916	1.169	253
Subtotaal	7.278	5.595	6.068	473
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	2.439	2.271	2.296	25
Meedoen	637	337	397	60
Witgoedregeling	57	40	57	17
Subtotaal	3.133	2.648	2.750	102
Organisatie (incl. btw)				
Gemeentelijke bijdrage	8.624	8.890	9.139	248
Externe financiering	1.120	427	426	0-
Subtotaal	9.744	9.317	9.565	248
Totale baten	57.059	55.991	54.516	1.475-

Lasten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Vershil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	34.836	36.465	34.287	2.178
loaw	1.238	1.204	1.282	78-
loaz	371	329	303	26
Bbz starters	425	336	200	136
Subtotaal	36.871	38.334	36.072	2.262
BUIG algemene kosten	33	97	60	37
Totale lasten	36.904	38.431	36.132	2.298
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	6.107	4.679	4.899	220-
Bbz gevestigden	1.171	916	1.169	253-
Subtotaal	7.278	5.595	6.068	473-
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	2.439	2.271	2.296	25-
Meedoen	637	337	397	60-
Witgoedregeling	57	40	57	17-
Subtotaal	3.133	2.648	2.750	102-
Organisatie (incl. btw)	9.744	9.317	9.565	248-
Totale lasten	57.058	55.991	54.515	1.475
Totale baten minus totale lasten	1	0	0	0
Btw	817	607	734	

Meerjarenraming ISD Totaal 2016-2019

Baten

Het budget van de meerjarenraming van de gebundelde uitkeringen Participatiewet is gebaseerd op de meerjarenraming uit de Rijksbegroting 2015. Het macrobudget in de Rijksbegroting 2015 is voor 2017 geraamd op € 5.755 miljard, voor 2018 op € 5.923 miljard en 2019 op € 6.072 miljard. Op de macrobudgetten is het aandeel per gemeente van het voorlopig budget 2015 losgelaten. De bijstandsdebiteuren zijn gelijkgesteld aan de begroting 2016.

Het budget voor het participatiebudget is gebaseerd op de meerjarenraming van de miljoenennota 2015. In de miljoenennota wordt het macrobudget geraamd op € 641 miljoen in 2017, € 664 miljoen in 2018 en € 691 miljoen in 2019. De ramingen zijn op basis van de verdeling per gemeente, die is vastgesteld bij de vaststelling van het voorlopig budget 2015 verdeeld per gemeente.

De baten voor de Bbz gevestigden, gemeentelijke minimabeleid en organisatie zijn gelijkgesteld aan de baten van 2016.

Lasten

De lasten voor de gebundelde uitkeringen zijn gebaseerd op een publicatie van het CPB over het herstel van de economie en de arbeidsmarkt tussen 2014 en 2023. In deze publicatie wordt aangegeven dat de arbeidsmarkt met 0,75% per jaar herstelt. Dit betekent dat het aantal klanten in de meerjarenraming afneemt met hetzelfde percentage per jaar. De gemiddelde uitkeringskosten van 2016 zijn ieder jaar met 1,5% verhoogd in verband met de jaarlijkse inflatiecorrectie.

Daarnaast is de loonkostensubsidie opgenomen onder de lasten van de gebundelde uitkeringen. De lasten zijn gebaseerd op de verplichtingen 2015 die bij ons bekend zijn en ieder jaar verhoogd met 1,5% inflatiecorrectie.

De lasten voor de Bbz gevestigden, gemeentelijke minimabeleid en organisatie zijn gelijkgesteld aan de lasten van 2016.

Baten

Beheersproduct	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen * € 1.000	2016	2017	2018	2019
Inkomensvoorzieningen				
BUIG budget Rijk	35,606	36,542	37,608	38,552
Bijstandsdebiteuren	1,395	1,395	1,395	1,395
Subtotaal	37,001	37,937	39,003	39,947
Bijdrage gemeente	-869	-1,535	-2,328	-3,000
Subtotaal	36,132	36,402	36,675	36,947
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	4,899	4,930	5,097	5,315
Bbz gevestigden	1,246	1,246	1,246	1,246
Subtotaal	6,146	6,176	6,343	6,561
Bijdrage gemeente	-78	-78	-78	-78
Subtotaal	6,068	6,099	6,266	6,483
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	2,296	2,296	2,296	2,296
Meedoen	397	397	397	397
Witgoedregeling	57	57	57	57
Subtotaal	2,750	2,750	2,750	2,750
Organisatie (incl. btw)				
Bijdrage Gemeente	9,139	9,139	9,139	9,139
Externe financiering	426	426	426	426
Saldo	9,565	9,565	9,565	9,565
Totale baten	54,515	54,816	55,255	55,746
Waarvan bijdrage rijk/ extern	43,573	44,539	45,772	46,934
Waarvan bijdrage gemeente	10,942	10,276	9,483	8,812
Saldo	0	0	0	0

Lasten

Beheersproduct	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Bedragen * € 1.000	2016	2017	2018	2019
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	34,287	34,544	34,803	35,063
loaw	1,282	1,292	1,301	1,311
loaz	303	305	307	310
Bbz starters	200	202	203	204
BUIG Algemene kosten	60	60	60	60
Subtotaal	36,132	36,402	36,675	36,947
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	4,899	4,930	5,097	5,315
Bbz gevestigden	1,169	1,169	1,169	1,169
Subtotaal	6,068	6,099	6,266	6,483
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	2,296	2,296	2,296	2,296
Meedoen	397	397	397	397
Witgoedregeling	57	57	57	57
Subtotaal	2,750	2,750	2,750	2,750
Organisatie (incl. btw)	9,565	9,565	9,565	9,565
Totale lasten	54,515	54,815	55,255	55,744

Aa en Hunze

Baten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen	4.464	4.632	4.434	198-
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	739	534	555	21
Bbz gevestigden	197	186	197	11
Subtotaal	936	720	752	32
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	231	235	231	4-
Meedoen	61	30	33	3
Subtotaal	292	264	264	0-
Organisatie (incl. btw)				
Gemeentelijke bijdrage	905	932	959	26
Externe financiering	117	45	45	-0
Subtotaal	1.022	977	1.003	26
Totale baten	6.714	6.593	6.453	140-

Lasten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen				
WWB	3.888	4.169	3.917	
loaw	293	245	331	
loaz	177	150	129	
Bbz starters	91	41	41	
Totaal uitkeringskosten	4.448	4.605	4.419	186
BUIG algemene kosten	15	27	15	12
Totale lasten	4.464	4.632	4.434	198
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	739	534	555	21-
Bbz gevestigden	197	186	197	11-
Subtotaal	936	720	752	32-
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	231	235	231	4
Meedoen	61	30	33	3-
Subtotaal	292	264	264	0
Organisatie (incl. btw)	1.022	977	1.003	26-
Totale lasten	6.715	6.593	6.453	140
Totale baten minus totale lasten	-1	0	0	0
Btw	82	77	73	

Wat kost het in Aa en Hunze

Bedragen * € 1.000	Lasten	Externe baten/ baten Rijk	Debiteuren	Bijdrage gemeente
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	3.917			
IOAW	331			
IOAZ	129			
Bbz starters	41			
BUIG algemene kosten	15			
Subtotaal	4.434	4.208	160	66
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	555	555		0
Bbz gevestigden	197	85	150	-38
Subtotaal	752	640	150	-38
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere bijstand	231			231
Meedoen	33			33
Subtotaal	264			264
Organisatie (incl. btw)	1.003	45		959
Totaal	6.453	4.893	310	1.251

Meerjarenraming Aa en Hunze 2016-2019

Baten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Inkomensvoorzieningen				
BUIG-budget Rijk	4,208	4,318	4,444	4,556
Bijstandsdebiteuren	160	160	160	160
Subtotaal	4,368	4,478	4,604	4,716
Bijdrage gemeente	66	-11	-104	-183
Subtotaal	4,434	4,467	4,500	4,533
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	555	559	579	603
Bbz gevestigden	235	235	235	235
Subtotaal	790	794	814	838
Bijdrage gemeente	-38	-38	-38	-38
Subtotaal	752	756	776	800
Gemeentelijk mimimabeleid				
Bijzondere Bijstand	231	231	231	231
Meedoen	33	33	33	33
Subtotaal	264	264	264	264
Organisatie (incl. btw)				
Bijdrage gemeente	959	959	959	959
Externe financiering	45	45	45	45
Saldo	1,003	1,003	1,003	1,003
Totale baten	6,453	6,490	6,543	6,600
Waarvan bijdrage rijk/extern	5,203	5,317	5,463	5,598
Waarvan bijdrage gemeente	1,251	1,174	1,081	1,002
Saldo	0	0	0	0

Lasten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	3,917	3,946	3,976	4,005
IOAW	331	334	336	339
IOAZ	129	130	131	132
Bbz starters	41	42	42	42
BUIG algemene kosten	15	15	15	15
Subtotaal	4,434	4,467	4,500	4,533
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	555	559	579	603
Bbz gevestigden	197	197	197	197
Subtotaal	752	756	776	800
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere bijstand	231	231	231	231
Meedoen	33	33	33	33
Subtotaal	264	264	264	264
Organisatie (incl. btw)	1,003	1,003	1,003	1,003
Totale lasten	6,453	6,490	6,543	6,600

Assen

Baten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen	27.128	28.364	26.626	1.738-
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	4.793	3.525	3.741	216
Bbz gevestigden	719	540	718	178
Subtotaal	5.512	4.065	4.459	394
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	1.748	1.612	1.604	8-
Meedoen	473	250	299	49
Witgoedregeling	55	37	55	18
Subtotaal	2.276	1.899	1.958	59
Organisatie (incl. btw)				
Gemeentelijke bijdrage	6.696	6.904	7.096	193
Externe financiering	870	331	331	-0
Subtotaal	7.566	7.235	7.427	192
Totale baten	42.482	41.562	40.470	1.092-

Lasten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen				
WWB	26.063	27.227	25.654	1.573
loaw	695	758	737	21
loaz	143	101	121	20-
Bbz starters	213	228	84	144
Totaal uitkeringskosten	27.114	28.314	26.596	1.718
BUIG algemene kosten	15	50	30	20
Totale lasten	27.128	28.364	26.626	1.738
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	4.793	3.525	3.741	216-
Bbz gevestigden	718	540	718	178-
Subtotaal	5.511	4.065	4.459	394-
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	1.748	1.612	1.604	8
Meedoen	473	250	299	49-
Witgoedregeling	55	37	55	18-
Subtotaal	2.276	1.899	1.958	59-
Organisatie (incl. btw)	7.566	7.235	7.427	192-
Totale lasten	42.482	41.562	40.469	1.093
Totale baten minus totale lasten	0	0	1	0
Btw	645	462	571	

Wat kost het in Assen?

Bedragen * € 1.000	Lasten	Externe baten/ baten Rijk	Debiteuren	Bijdrage gemeente
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	25.654			
IOAW	737			
IOAZ	121			
Bbz starters	84			
BUIG algemene kosten	30			
Subtotaal	26.626	26.340	1.035	-749
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	3.741	3.741		0
Bbz gevestigden	718	367	364	-13
Subtotaal	4.459	4.108	364	-13
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere bijstand	1.604			
Meedoen	299			
Witgoedregeling	55			
Subtotaal	1.958			1.958
Organisatie (incl. btw)	7.427	331		7.096
Totaal	40.470	30.778	1.399	8.293

Meerjarenraming Assen 2016-2019

Baten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Inkomensvoorzieningen				
BUIG-budget Rijk	26,340	27,032	27,821	28,519
Bijstandsdebiteuren	1,035	1,035	1,035	1,035
Subtotaal	27,375	28,067	28,856	29,554
Bijdrage gemeente	-749	-1,242	-1,829	-2,325
Subtotaal	26,626	26,825	27,027	27,229
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	3,741	3,764	3,889	4,058
Bbz gevestigden	731	731	731	731
Subtotaal	4,472	4,495	4,620	4,789
Bijdrage gemeente	-13	-13	-13	-13
Subtotaal	4,459	4,482	4,607	4,776
Gemeentelijk mimimabeleid				
Bijzondere Bijstand	1,604	1,604	1,604	1,604
Meedoen	299	299	299	299
Witgoedregeling	55	55	55	55
Subtotaal	1,958	1,958	1,958	1,958
Organisatie (incl. btw)				
Bijdrage gemeente	7,096	7,096	7,096	7,096
Externe financiering	331	331	331	331
Saldo	7,427	7,427	7,427	7,427
Totale baten	40,470	40,692	41,019	41,390
Waarvan bijdrage rijk/extern	32,177	32,893	33,807	34,674
Waarvan bijdrage gemeente	8,293	7,799	7,212	6,716
Saldo	0	0	0	0

Lasten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	25,654	25,847	26,041	26,237
IOAW	737	742	748	753
IOAZ	121	122	123	124
Bbz starters	84	84	85	85
BUIG algemene kosten	30	30	30	30
Subtotaal	26,626	26,825	27,027	27,229
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	3,741	3,764	3,889	4,058
Bbz gevestigden	718	718	718	718
Subtotaal	4,459	4,482	4,607	4,776
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere bijstand	1,604	1,604	1,604	1,604
Meedoen	299	299	299	299
Witgoedregeling	55	55	55	55
Subtotaal	1,958	1,958	1,958	1,958
Organisatie (incl. btw)	7,427	7,427	7,427	7,427
Totale lasten	40,470	40,692	41,019	41,390

Tynaarlo

Baten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen	5.311	5.435	5.072	363-
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	575	620	603	17-
Bbz gevestigden	254	190	254	64
Subtotaal	829	810	857	47
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	461	425	461	36
Meedoen	103	57	65	8
Witgoedregeling	2	3	2	1-
Subtotaal	566	485	528	43
Organisatie (incl. btw)				
Gemeentelijke bijdrage	1.023	1.054	1.084	29
Externe financiering	133	51	51	-
Subtotaal	1.156	1.105	1.134	29
Totale baten	7.863	7.835	7.591	244-

Lasten

Omschrijving Bedragen * € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil Begroting 2016-2015
Inkomensvoorzieningen				
WWB	4.886	5.069	4.716	353
loaw	251	201	214	13-
loaz	51	78	52	26
Bbz starters	121	67	75	8-
Totaal uitkeringskosten	5.308	5.415	5.057	358
BUIG algemene kosten	3	20	15	5
Totale lasten	5.311	5.435	5.072	363
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	575	620	603	17
Bbz gevestigden	254	190	254	64-
Subtotaal	829	810	857	-47
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere Bijstand	461	425	461	36-
Meedoen	103	57	65	8-
Witgoedregeling	2	3	2	1
Subtotaal	566	485	528	43-
Organisatie (incl. btw)	1.156	1.105	1.134	29-
Totale lasten	7.862	7.835	7.591	244
Totale baten minus totale lasten	1	0	0	-0
Btw	90	68	91	

Wat kost het in Tynaarlo?

Bedragen * € 1.000	Lasten	Externe baten/ baten Rijk	Debiteuren	Bijdrage gemeente
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	4.716			
IOAW	214			
IOAZ	52			
Bbz starters	75			
BUIG algemene kosten	15			
Subtotaal	5.072	5.059	200	-187
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	603	603		0
Bbz gevestigden	254	122	158	-27
Subtotaal	857	725	158	-27
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere bijstand	461			461
Meedoen	65			65
Witgoedregeling	2			2
Subtotaal	528			528
Organisatie (incl. btw)	1.134	51		1.084
Totaal	7.591	5.835	358	1.399

Meerjarenraming Tynaarlo 2016-2019

Baten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Inkomensvoorzieningen				
BUIG-budget Rijk	5,059	5,192	5,343	5,477
Bijstandsdebiteuren	200	200	200	200
Subtotaal	5,259	5,392	5,543	5,677
Bijdrage gemeente	-187	-282	-395	-492
Subtotaal	5,072	5,110	5,148	5,185
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	603	607	629	654
Bbz gevestigden	280	280	280	280
Subtotaal	883	887	909	934
Bijdrage gemeente	-27	-27	-27	-27
Subtotaal	857	860	882	908
Gemeentelijk mimimabeleid				
Bijzondere Bijstand	461	461	461	461
Meedoen	65	65	65	65
Witgoedregeling	2	2	2	2
Subtotaal	528	528	528	528
Organisatie (incl. btw)				
Bijdrage gemeente	1,084	1,084	1,084	1,084
Externe financiering	51	51	51	51
Saldo	1,135	1,135	1,135	1,135
Totale baten	7,591	7,633	7,692	7,756
Waarvan bijdrage rijk/extern	6,193	6,330	6,502	6,662
Waarvan bijdrage gemeente	1,399	1,303	1,190	1,094
Saldo	0	0	0	0

Lasten

Beheersproduct Bedragen * € 1.000	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Inkomensvoorzieningen				
WWB (incl. loonkostensubsidie)	4,716	4,751	4,786	4,821
IOAW	214	216	217	219
IOAZ	52	53	53	54
Bbz starters	75	76	76	77
BUIG algemene kosten	15	15	15	15
Subtotaal	5,072	5,110	5,148	5,185
Participatiebudget en werkgelegenheid				
Participatiebudget	603	607	629	654
Bbz gevestigden	254	254	254	254
Subtotaal	857	860	882	908
Gemeentelijk minimabeleid				
Bijzondere bijstand	461	461	461	461
Meedoen	65	65	65	65
Witgoedregeling	2	2	2	2
Subtotaal	528	528	528	528
Organisatie (incl. btw)	1,135	1,135	1,135	1,135
Totale lasten	7,592	7,634	7,693	7,755

Uitgangspunten begroting 2016

Bij het opstellen van de begroting zijn de "Richtlijnen begroting 2016" van de gemeente Assen als vertrekpunt genomen. In de risicoparagraaf hebben wij de onzekere toekomstige factoren verwoord.

De algemene uitgangspunten zijn:

- Wij gaan uit van het vastgestelde Rijks- en gemeentebestuur
- De Rijksbudgetten zijn voor ons in beginsel taakstellend
- Het budget voor participatie (re-integratie) is gebaseerd op de miljoenennota 2015
- Het budget voor Inkomens (BUIG) is gebaseerd op de publicatie van het CPB, drie herstelscenario's voor de periode 2014-2023
- Voor het prognosticeren (rolling forecast) hebben wij de vastgestelde notitie gehanteerd
- Het aantal te verstrekken uitkeringen is gebaseerd op het klantpeil van januari 2015
- De gemiddelde uitkeringskosten per klant zijn vastgesteld op € 12.996,06 voor Aa en Hunze, € 12.359,16 voor Assen en € 10.792,63 voor Tynaarlo
- Het percentage oninbaarheid van vorderingen van bijstandsdebiteuren voor 2016 is geschat op 7% conform de jaarrekening van 2014
- Bij prijsgevoelige onderdelen is de prijsindexatie toegepast conform de uitgangspunten van de gemeente Assen en daardoor begroot op 0,3%
- Wij gaan uit van een btw tarief van 21% in 2016. Onder alle programmaonderdelen staat de btw. De btw is alleen berekend over de belastingplichtige componenten waardoor aansluiting niet één op één te maken is
- Voor de loonkosten in 2016 is gerekend met een stijging van 2% ten opzichte van het prijspeil maart 2015
- Voor het berekenen van de salarislasten is uitgegaan van loonsombudgettering
- Wij verdelen de bedrijfsvoeringskosten op basis van het verdeelpercentage dat is vastgesteld bij de begroting 2008 (Aa en Hunze 10,49%, Assen 77,65 % en Tynaarlo 11,86 %)
- Wij baseren de meerjarenraming op het huidige vastgestelde beleid.

² Het maken van prognose@wpb (A. Wekema, 2013)

Beleidskaders en verordeningen

- Kadernota "Participatie de norm, werk het doel", mei 2014
- Businesscase De nieuwe uitvoeringsorganisatie Participatiewet, 15-10-2014
- Gemeentelijke verordeningen
 - Re-integratieverordening Participatiewet
 - Verordening Individuele Inkomensvoorziening
 - Afstemmingsverordening Participatiewet, loaw en loaz
 - Verordening Loonkostensubsidie Participatiewet

Bezoekadres

Stationsstraat 30-32
9401 KX Assen

Postadres

Postbus 392
9400 AJ Assen

T 0592 391 600

F 0592 391 609

Wij zijn bereikbaar van 9.00 uur tot 13.00 uur.

E info@werkpleinbaanzicht.nl

I www.werkpleinbaanzicht.nl

Voor werk en inkomen!